

TELEGRAFUL ROMAN.

apare Marțio. Jia și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Călătoria lui Fr. Kossuth.

Fiul lui Kossuth Lajos și eredele său politic continuă cu călătoria sa prin țara Ungurască, fiind primit prețutindenea cu pompă mare și alaiu. În presa magiară acesta călătorie, vorbirile și purtarea lui Kossuth sunt obiectul principal de discuție, sunt viu comentate, dar totodată reprobate, afară de tonul foilor kossuthiste. Cu totă reprobarea acesta însă el este primit prin multe locuri de guvernamentali de frunte și de lumea oficială.

După visita dela Czegléd, unde deputatul kossuthist Madarasz i-a oferit nebunesc tronul Corvinei, făcând asămănare cu familia Ungariei, în care Ioan Huniade a fost guvernator și fiul său Mateiu Corvinul a fost ales de rege al Ungariei, „regele dela Czegléd” a plecat la Arad. Pe cale pela diferite gări a fost salutat de deputați, ăr la Arad a fost primit cu mare alaiu. Aici, ca și la Czegléd, persoanele oficiale și guvernamentali au rivalizat cu kossuthistii întru tămărirea lui. La sosire l-a binevenat inspectorul școlar Varjassy, apoi a fost dus în oraș cu trăsura de gală a primăriei și la primărie a fost primit cu însoțire. Kossuth răspundând lui Varjassy a accentuat și scopul său, dîcînd: „Principiile lui Kossuth Lajos viéză în inima fie-cărui magiar și a realisa aceste principii pe cale legală, va fi scopul vieții mele”.

Dela Arad a plecat mai departe spre Seghedin; pe cale în tot locul a fost primit cu mare pompă. În Macau a fost petrecut în oraș de un banderiu de călăreți, fete îmbrăcate în alb presărau calea cu flori și la intrarea în oraș a resunat bubuitul de pușoare. Asemenea se pregătesc a-l primi cu mari ovațiuni și pompă orașele Hodmező-Vásárhely, Seghedin, Nyiregyháza, Cașovia etc. pe cari le va visita în curînd.

Cu un cuvînt fiul lui Kossuth este serbătorit și primit, pe unde a mers, ca un domnitor, ca un principe;

el care până acum, până la mörtea tatălui său n'a jucat rol public, e primit astfel de toți ungurii, fără deosebire de partide. Acesta ne arată, că adevăr a grăit el, când a dis: că principiile lui Kossuth Lajos viéză în inima fie-cărui magiar. Pe acesta se vede, că și intemeiază și el acțiunea sa și scopul călătoriei sale este, cu tôte că el îl nêgă, tocmai a agita a agita pe lângă principiile kossuthiste. El vrea să unescă tôte fracțiunile independiste în un partid sub egida sa și cu farmecul numelui Kossuth se căscige aderenți, așa că cu timpul se dispuie de majoritate în camere și în viața publică. Atunci apoi se cêră dela rege independența totală. Acesta este calea legală, ce mereu o accentuează. Uită însă de multe de tôte Kossuth Ferencz. Uită, că pentru de a deveni Ungaria independentă, nu e destul ca să vrie kossuthistii, chiar și în majoritate să fie ei în dieta din Bpesta, uită, că trebuie învoială și a Austriei la acesta și apoi mai pe sus de tôte învoirea naționalităților Ungariei, care în forma cum vreau ei independența, nu o vor avea.

Asupra acestei din urmă i-a tras atențiunea lui Kossuth și Lokai, într'o scrisore deschisă, publicată în colónele diariului „Nemzet”, în care Lokai desaprobează acțiunea lui Fr. Kossuth. Despre cestiune de naționalitate Kossuth încă nu s'a pronunțat și astfel nici nu-i scim părerea, dar credem, că va fi cea a tatălui său.

Cu de al de aceste însă nici Kossuth, nici un altul nu va scóte la cale lucru bun.

Revista politică.

Prin discursul, în care a asemănat Madarasz la Czegléd pe Kossuth Lajos cu guvernatorul Ioan Huniade, pe al cărui fiu l'a proclamat națiunea recunosctóre de rege al Ungariei — a devenit cestiune publică, și în diare dreptul la tron al lui Francisc Kossuth Drept specimen dăm

aici începutul unui prim articol scris de Kaas Ivor și publicat în nrul de Miercuri al lui „Nemzeti Ujság”. Etă ce se dîce:

„Referitoriu la alegerea de rege de la Czegléd trebuie să declarăm, că noi sub curtea magiară nu înțelegem curtea lui Kossuth Ferencz. Aflăm deosebire și între Mihai Szilágyi și Madarász József. Când Mihai Szilágyi a enunțat pe Mateiu Huniade de rege al Ungariei, atunci Ungaria n'avea rege, astăzi are însă Ungaria rege. Francisc Iosif I este principele nostru ereditar, legal și încoronat. Constituțiunea noastră nu e constituțiunea din Siam, unde — pe cum se scie — domnesc doi regi... etc. etc.

Departe am ajuns, când deja „naționalul” Kaas Ivor și „Nemzeti Ujság” trebuie să apere dreptul la tron al Monarchului Francisc Iosif I față de Kossuth Ferencz!

Efectele umblării prin țară a lui Kossuth se simt tot mai tare. Din incidentul acestei comedii fără păreche scie clericală „Vaterland” din Viena scie următoarele: Pe când din cauza morții țarului guvernul unguresc negociază cu aliații săi din partidul Kossuthist pentru o manifestațiune dîmnă și unanimă de condolență, pe atunci acest partid (kossuthist) proclamă în Czegléd pe Franz Kossuth de șef al lor. Kossuth însuși și-a propus de țintă a sa schimbarea transacțiunei și eluptarea „pacinică” a independenței Ungariei, ba unul dintre conducătorii partidului Iosif Madarász a propus pe Franz Kossuth pentru eventuală alegere de rege. Fôia guvernamentală „Nemzet” care de ani de zile face treburile stîngei extreme n'a avut alte cuvinte de a înfiera obrăznicia acestă, de căt a spune simplu: „că bravul bătrân a făcut espectoratiunea acestă după timpul mesei”. De acestă însă se neadever grosolan, de care se erva organul guvernamental pentru a nu fi silit să timbreze cu cuviinciosă energie infamia comisă.

Scritoriul magiar Jokai desaproabă într'o epistolă deschisă purtarea și

programul lui Kossuth, dîcînd între altele că Ungaria numai sub adăpostul Austriei se pôte desvolta, că prin programul lui Ungaria ar perde Transilvania, Croația și Fiume etc.

* * *

În 8 Novembre n. a fost Kossuth Francisc cu mare pompă primit la Arad, unde a sosit însoțit de mai mulți deputați independiști. La gară l'a salutat Varjassy Jozsef, presidentul clubului liberal-guvernamental. În răspunsul său dîce Kossuth între altele, făcînd alusiune la statua martirilor și accentuând, că au fost vremuri, când Corôna a venit în conflict cu țera, că tendența sa va fi ca astfel de vremuri să nu mai vină. El speră, că domnitorul se va convinge, că Ungaria independentă nu jignesce drepturile Corônei

După aceea au urmat festivitățile obicinuite la călătoria unui clironom. Deputațiuni peste deputațiuni. Ovațiuni omagiale etc. etc.

* * *

Wekerle s'a reîntors dela Viena; asupra isprăvurilor făcute zace însă umbră grea. Atât e sigur — deși desmint tôte semioficiósele — că proiectele bisericesci și călătoriile lui Kossuth amăresc zilele guvernului. E lucru sciut, că primirea festivă a lui Kossuth a făcut impresiune neplăcută asupra Maj. Sale, care atunci se află la Gödöllő. Urmarea a fost, că nici n'a venit la Budapesta, după cum se proiectase, ci a plecat direct la Viena. Aici a aflat apoi scirea despre cele întemplate la Czegléd, prin ce s'a mărit și mai mult indispoziția la curte. Astfel a fost constrîns Wekerle să concheme consiliul de ministri spre discutarea modalităților în de o pri pe Kossuth în continuarea călătoriilor sale triumfale. Indispoziția curții măresce și pedecile pentru sancționarea proiectelor de lege bisericesci.

* * *

După cum se raporteză din Varșovia condamnății cari au luat parte

FOIȚA.

In memoria lui Emanuil Gozdu.

Tinerimea română din Budapesta a serbat în mod demn și pios și anul acesta reamintirea marelui mecenat și binefăcător al poporului român *Emanuil Gozdu*, în ziua de 1 Novembre a. c. st. n.

În această zi, când pot să între în cimiteriul din Budapesta corporațiuni la morminte, tinerimea română a plecat dela societatea „Petru Maior”, unde s'întinuse anume, și la mormîntul lui Gozdu dl. N. Mănoiu, stud. în în drept, roști în numele tinerimii și în special a stipendistilor din fundațiunea Gozdu, următorul discurs:

„Monumentum aere perennis
sibi erexit”.
Horiașiu.

Ne-am adunat în preajma acestui mormînt, nefundat în liniște și tăcere ca să depunem tributul venerațiunii și pietății noastre, ce datorim virtuților unui mecenat român, binemeritat prin nobilele sale fapte, prin serviciile sale ridicate la altarul bisericii nă-

stre, prestate în interesul statului, patriei și națiunii sale.

Acest moment de condolență, ne îndreptăreamintirea la obiceiurile străbunilor nostri, la datinele frumoase ale marelui popor român, care căt era de puternic, gloriu și renumit în lume, avea datina frumoasă, ca la mormintele bărbatilor distinși prin servicii publice, prin fapte înregistrate în cadrele istoriei, să se adune și acolo să-și arete devotamentul și pietatea față cu umbrele mărețe ale acestor mari bărbai, cari au dispărut de pe scena lumii; se aduna poporul ca să deeseșempu de imitare posterității și acolo prin vorbiri panegirice, ce se țineau cu acea ocaziune, descriau cu colorile cele mai vii faptele mărețe ale bărbatilor bine meritați pentru patrie și națiune.

Dar nu numai la popóarele antice, la romani și egipteni, aflăm datina acestă frumoasă, ci mai la tôte popóarele moderne; — popóarele înaintate în cultură, prin diferite semne de distincțiune, prin ridicare de monumete și statue, dovedesc venerațiunea și devotamentul lor față cu bărbai, cari au trecut din această lume încununându-și fruntea lor cu cununii nevastăjite de lauri, jertfindu-se pentru interesul bisericii, patriei și națiunii.

Astfel și noi pătrunși până în adîncul inimii de faptele nobile ale bărbatilor nostri români, aducându-ne aminte, că și noi tinerimea română universitară din capitala Ungariei avem să ne împlinim o datorință sfîntă față cu binefăcătorii bisericii și națiunii noastre, aflăm astăzi, ziua și ora în care ne-am adunat în jurul acestui mormînt imponent, pentru a depune tributul venerațiunii, pietății, și recunoștinței noastre, la umbra unui mecenat și fiu al bisericii și națiunii noastre.

Etă, fraților, aici sub această pîtră, în sinul mormîntului rece, zac resturile pămîntesci, osîmîntele fericitului Emanuil Gozdu.

Nu pot trece cu vederea virtuțile ce caracterizează și decorază pe un muritor în această lume trecătoare și plină de suferințe, ci mă opresc puțin, căci me simt dator a aminti unele liniamente din viața răposatului și marelui nostru binefăcător.

Emanuil Gozdu s'a născut în 9 Februarie 1802, din părinți macedo-români, neguțători în Oradea mare, avînd de mamă pe fca lui Dimitrie Poynar de Darocz din Bihar; a terminat cu mare diligență și progres studiile gimnasiale și facultatea juridică în Oradea mare, ér după obținerea censurei s'a stabilit ca avocat în Budapesta; a funcțio-

nat apoi ca asesor tabular în mai multe comitate; în anul 1861 fu ales deputat al dietei ungare, ér la 1869 fu denumit de jude la curtea judiciară supremă a Ungariei.

Tôte aceste înaintări în funcțiuni înalte de stat ne dau cele mai înveredate argumente despre activitatea, zelul, diligența și progresul desvoltat pe terenul public.

În urma meritelor câștigate prin serviciile publice, fu decorat la anul 1867 cu ordul Leopoldin clasa III-a.

Deși în prima căsătorie a fost cercat de grele necazuri, răpindu-i nemilósa mörte pe soția sa Anastasia născută Pometa vîduva Vulpe, femeie macedo-română din Pesta, a pășit la a II-a căsătorie cu dîmna Melania născută Dumcea, familie tot macedo-română din Budapesta cu care a petrecut o vieță fericită până la sfîrșitul zilelor sale, când după o luptă a vieții de 68 ani, după-ce dînsul servi cu tótă conșciențiositate patriei și statului, obosit de sarcina anilor, în urma unui morb, în ziua de 22 Ianuarie anul 1870 își dete nobilul suflet în mînile Creatorului.

(Va urma.)

a festivitatea Kilinski au înaintat din incidentul schimbării de tron petițiune de agrătiare. Din faptul, că guvernorul Gurco, care până acum respingea brusc orice petițiune de agrătiare, pe acesta o a primit, în Varșovia se fac combinațiuni despre o schimbare favorabilă a politicii rusești cu privire la Polonia.

Deosebită bucurie sufletească și recunoștință față de mirăsa țarului a produs faptul, că cetățenilor poloni li s'a conces să depună jurământul de fidelitate în limba lor maternă.

* * *

Sinodul suprem evanghelic din Berlin a decis, să recerce pe superintendentul bisericii evanghelice, cu aceea ca cu mijlocele cari îi stau la dispozițiune să influențeze asupra poporului pentru ca conștiința acestuia cu privire la sfîntenia jurământului să nu slăbească; apoi să întreprindă pașii de lipsă la autoritățile publice imperiale și de stat, pentru ca luarea jurământului să se restrîngă la cât se poate mai puține cazuri; să se dea posibilitatea, ca depunătorii jurământului să fie făcuți atenți din partea preotului la gravitatea și sfîntenia actului; să se restabilească în mod legal formula confesională a jurământului; dela creștini numai judecători creștini să fie îndreptățiți a lua jurământ, și în fine, ca jurământul depus înaintea judecătoriei să se facă cu solemnitatea corespunzătoare sfînteniei actului.

* * *

Două mari victorii raportate de iaponesi în promontoriul provinciei manchure Liao-Tung, fac ca știrea luării Port-Arthurului, erî încă prematură, să devie autentică.

S'a anunțat că contele Oyama își împărțise forțele ast-fel ca să pōtă ocupa înainte de toate cele două stațiuni de la Ta-lien-Wan și Kin-Khau, care sunt situate în față una de alta pe cōstele opuse ale promontoriului manchur și care domină apropierea părții sale meridionale peninsula Kowang-Toung, pe care Port-Arthur o apără la sud și la vest. Acestea sunt cele două stațiuni, care, după depeșile din Yokohama și Tokio, au fost luate simultan Sâmbăta trecută, ziua a 43 aniversării a nașterii lui Mikado. A fost destul pentru a străbate în Kin-Khau, un asediu de câte-va ore numai. Ta-lien-Wan pare că a cădut mai cu greu în puterea iaponesilor, cari l'au bombardat înainte de a-l lua pe uscat și se vorbește de o luptă navală în care s'au încercat perderi serioase de ambele părți.

Stăpân pe aceste două locuri, contele Oyama putu să ia dispozițiuni în totă siguranța în contra Port-Arthurului, a debarca materialul de asediu, fără a se grăbi și a tăia drumul tuturor ramforturilor ce ar trimite dela Nord chinezii sau manchurii.

Se pōte dice, că el ținea cheia marelui arsenal, care e cuartirul general al escadrei din Pei-Jang și prima linie de apărare a Pekingului.

În același timp când a doua armată iaponească încorona prin astfel de succese prima serie a eforturilor sale, corpul de trupe al generalului Nodzo, trimis în Corea în urmărirea chinezilor și ajungând în Mandchuria după victoria dela Kin-len-Tse, ocupă Teng-Houang-Cheng, la atreia parte a drumului între Yalu și Mukden, luând inamicului, după o notă oficială a mareșalului Yamagata, care dirijează totalul operațiunilor, 55 de tunuri, 20.000 giulele, 1.500 puști și 2.500.000 cartușe. Invinșii fugeau, abandonând mari cantități de orez și de furagiu, sau spre nord-vest, în direcțiunea Mukdenului, sau spre sud pentru a ajunge la mare, la Takou Chan sau de a se reuni (lucru cam imposibil) la garnizōna din Port Arthur. Japonezii făceau puțini prizonieri pentru a nu înceta mersul lor înainte și să mărgineau a desarma pe aceia, cari cădeau în mâinile lor.

Acum cuartierul general mareșalului Yamagata s'a transportat dela Wi-ju la Kin-len-Tse, adică din Corea în Mandchuria, și acest ofițer a stabilit la Andong centrul administrațiunei civile a districtului manchur ocupat de trupele sale, promițend poporului protecțiunea sa și investind pe colonelul Homura, secretariul legațiunei iaponeze în Corea, cu depline puteri pentru a ridica în anul acesta impositile și a da chitanțe contribuabililor. În curēnd, cuartierul general al statului maior are să fie transferat la Feng-Huang-Cheng, care e deja legat printr'un telegraf de campanie cu Wi Ju.

Aceia dintre fugarii chinesi, cari s'au dus în direcțiā Mukdenului vor fi urmăriți de către o avant-garda comandată de generalul Tatsumi, pe când generalul Nodzo, cu o altă colonă, va porni spre sud pentru a lua între două focuri pe fugarii cari s'au retras către Takou Chan și Port-Arthur. O dată ce iunțiunea cu contele Oyama va fi operată înaintea Port-Arthurului și după ce acest loc tare va trece în puterea iaponesilor, acestia vor fi stăpâni pentru a ataca Pekingul, capitala chineză, sau traversând golful Petchili, sau golful dela Liao-Toung, după ce vor merge pe uscat, via Mion-Tchuang.

Scirile mai prospete asigură, că Port-Arthur e în mâinile iaponezilor și că chinezii se află în cea mai mare înecurală.

Un apel.

Arangiānd damele din România pe la sfîrșitul lunei Novembre c. o tombolă în București, venitul căreia este destinat familiilor osândiților nostri din Seghedin și Vaș, domnișorele române din Brașov au luat laudabilă inițiativă a aduna dela noi din Transilvania și Ungaria obiecte pentru acea tombolă. Apelul emis în privința aceasta este următorul:

Scumpă soră! Grele timpuri a ajuns poporul românesc în această țără. Furtunoase valuri s'au năpăstuit asupra lui. Cei mai valoroși bărbați zac astăzi în temnițele statului. Și pentru ce? Numai și numai pentru că au vedut tendințele pornite să atace individualitatea națională a nēmului nostru și vedēndu le au demascāt și înfruntat cu energie pe aceia cari le-au pus la cale și au apērat cu bărbăție și eroism ce avem mai scump și mai nobil: limba, datinele și cultura noastră națională.

Si pe omēnii cei mai de inimă, a trebuit să-i lovēscă sōrtea această

Da, pe ei, cari au știut mai bine înțelege poporul nostru în totă ființa, trecutul și aspirațiunile lui, pe ei, cari au simțit mai tare durerile poporului, au cunoscut mai clar primejdiile amenințătoare și cari au sārīt cu mai mare energie să apere și să pretindă drepturi cari să asigure viața poporului românesc.

E evident, că dragostea de nēm, în manifestatīa sa cea mai sublimă li-a atras întemnițarea! E evident, că dragostei de nēm s'au dat pe sine jertfe martirii.

Și omēnii acestia pētrunși de sentimente puternice față de nēmul lor, nu s'au mai gāndit nici la familiile lor. Noi însă nu putem uita situațiunea, în care au ajuns familiile lor acum.

Și avem bună ocaziune, ca să arētăm nobleta inimei noastre, să arētăm gradul iubirii noastre de nēm și să arētăm teliul, cum știm și noi să apreciam cauza, pentru care robesc conducătorii nēmului nostru.

Damele din România arangiază, pela sfîrșitul lunei lui Novembre st. v. în București o tombolă mare, al cărei venit e destinat pentru familiile osândiților nostri. Frumōsă și nobilă intențiune. În scopul acesta s'au adresat, ca să trimetem obiecte și noi secșul femeiesc din țara ungurēscă.

S'ar putē, ca să nu contribuim cu cea mai mare plăcere la întreprinderea această când conducătorii nēmului nostru sunt întemnițați!? Demnitătea noastră cere să o facem această.

De aceea am aflat de bine să ne și constituim îndată aici în Brașov un comitet și să apelăm pe această cale către toate damele și domnișorele române, ca cu toatele să adunăm obiecte pentru acea tombolă, pentru ca rezultatul să fiecāt mai strălucit.

Te rugăm deci să stăruiesci, cauza o cere, să formați în localitatea D-vō strā un comitet, sau să vă înțelegeți pe altă cale, ca să adunați obiecte, de ori-ce fel, atât de aici cât și din jur, — fie-care familie românēscă să contribuie, — și obiectele adunate să le trimiteți cel mult în 18/30 Novembre a c. însemnate cu biletele donatōrelor, la adresa Domnișorei Marina Tulia Stănescu, Brașov strada castelului Nr. 42. de unde vor fi duse la București. Contăm la inima-vē românēscă!

Brașov. 12 Octobrie v. 1894. Comitetul: Maria Steriu. Victoria Branisce, Elena Stănescu. Agapia Nicolau. Marieta Ilasievici. Marina Tulia Stănescu. Elena Nastasi.

Noutăți.

Consistoriul metropolitan. Precum suntem informați, pe ați, Marți, se întrunesc consistoriul metropolitan. Spre acest scop au sosit în Sibiu Presanțiile Lor Domnii episcopi Ioan Meșianu al Aradului și Nicolau Popea al Caransebeșului.

* * *

Chirotonire. Escelența Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul a chirotonit Duminecă întru presbiter pe diaconul Nicolau Dobrota, ales preot în Poiana (protopresb. Miercurei.)

* * *

Concert. Conform programului anunțat a avut loc Vineri sēra concertul dat de dl Traian Mureșianu în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus“. Publicul sibian amator de musică, s'a grăbit a asculta acest concert, participând în număr considerabil inteligența română și streini, și în corpore au luat parte elevele internatului scōlei civile și elevii seminariali.

Dl Traian Mureșan posedă o voce de bariton, putem dice, puternică și se vede a-și fi dat mare zel și silința să o pōtă și nuanța; dar întru cât s'a observat și Vineri sēra auzul musical în raport cu silința, ce și-a dat, e mai puțin desvoltat.

Pōte-că și spațiul cel mare al salei a contribuit la acest defect acustic, cu care un cātăreț de renume nu pōte fi înzestrat. Piese, ce le-a cātāt, între cari unele fōrte grele, au fost aplaudate.

La acest concert au conlucrat dșorele: Alecsandrina Cunțan, Melania Brēndușan, dșora Mateiu și dl Schāffer.

Dșora Alecsandrina Cunțan, instructoră la scōla civ. de fete a „Asociațiunii“ și membră a reuniunei române de cātări, s'a cultivat cu succes strălucit atât în musica instrumentală cât și în cea vocală în Lipsca, și pāsirea pentru prima dată în fața publicului sibian ne îndreptătesce la mari speranțe. Pentru românii sibieni dșora Cunțan, carea posedă o scōlă escelentă, e un mare câștig pe terenul musical.

Dșora Brēndușan posedă talent. Dēnsa a executat la pian piesele cu multă precisiune și sentiment. Piese, — afară de una — tōte naționale, au fost primite cu căldură.

Dșora Eugenia Mateiu a declamat cu mult sentiment și ore care diletantism, pecat numai că vocea-i drăgălașă nu învingea în tot locul spațiul cel mare al salei.

Dșorele au primit fie care buchete frumōse de flori.

Dl Schāffer este cunoscut publicului sibian pentru bunăvoia, cu care spriginesce tōte întreprinderile musicale și e cunoscut și ca artist de valōre și consciințos.

Ca de încheiere ne permitem a observa, că sibienii, care emulēză pe terenul musical, sunt totodată și fōrte pretensivi. De aceea multă forță musicală, virtuosie, tre-

buie să posedă omul ca să pōtă secera succese prin reprezentațiuni musicale.

* * *

Instalare. Duminecă a avut loc în Sibiu instalarea în mod sērbătoreasc a noului episcop ev. lut. sāsesc Dr. Fr. Müller. Dela 9½—10½ noul episcop a ținut în biserică din cetate în fața „consistoriului țerei“ și a unui număr public predica festivă cu o rară oratorie și mare vervă.

* * *

Înubilen de 100 ani. Ni se scrie din Cojoena: În 21 Novembre st. v. a. c. se împlinesc o sută de ani dela zidirea santei biserici române drept credincioșe ort. din Cojoena, și din acest incident sinodul parochial a decis a serba aceea și cu solemnitatea cuviincioasă.

* * *

Turburări în Cergău. Cu privire la turburarea din Cergăul-mare, „S. D. Tageblatt“ din Sibiu are următoarele informațiuni: În comuna Cergăul-mare, o comună bulgărească romanisată (?) domnesc de vr'o câteva zile rēscōlă în totă forma. La cererea unui proprietar de pāmēt, ce nu locuiesc în comună, executarea comasațiunii s'a dispus deja de un an de zile. În sēptēmāna trecută inginerul Tilea a și eșit la fața locului pentru a începe lucrările prealabile. Poporul însă s'a opus. Duminecă înainte de amēgi locuitorii satului întreg s'au adunat înaintea locuinței primarului comunal, cerēnd sistarea lucrărilor de comasare și au maltratāt pe vice-inginerul I. Urs de Margina. Acesta a suferit grele vātēmări trupesci și viēta și-a putut-o mātui numai astfel, că a scăpat de timpuriu încă cu fuga în comuna învecinată Cergăul-mic. În ziua următoare, se dice, că a fost o ciocnire între gendarmerie și între țerani; ba se dice, că s'au tras și clopoțele, că doi gendarmi au luat-o la fugă. Deocamdată însă numai atātă se pōte dice, că direcțoriile nostre administrative și justițiale desvōltă o activitate febrilă, că au dispus, ca la Cergăul-mare să se concentreze peste 20 gendarmi.

* * *

Asistenții la înmormēntarea țarului. M. Sa regele Romāniei va fi reprezentat la înmormēntarea M. S. împēratului Alecsandru al III-lea prin A. S. R. principele Ferdinand al Romāniei.

Persōnele, care vor însoți pe A. S. R. n'au fost încă desemnate.

Monarchul nostru va fi reprezentat prin fratele M. S. arhiducele Carol Ludvig, împēratul Germaniei prin principele Heinrich de Prusia; regele Danemarcei, al Greciei și al Sērbiei, vor asista în persōnă. Mai toți ceilalți suverani vor fi reprezentați prin principii moștenitori.

Principii familiilor domnitoare vor fi găzduiți în diferite palate imperiale, ear deputațiunile în legațiunile respective.

Înmormēntarea împēratului Alecsandru al III-lea va avē loc în ziua de 8 Novembre sau cel mult în 9 Novembre st. v.

* * *

Parastas. În 7 Novembre n. în ziua m. mucenic Dimitrie, s'a serbat cu pompă cuvenită în biserică română gr. or. din Fabricul Timișorei parastas întru amintirea repausatei Mitra Ungurian, mama dlui avocat Emanuil Ungurian care drept semn de recunoștință și mulțămită fiască a înființat pe numele repausatei sale maiceu un fond cultural de 2000 fl. v. a. pe sama scōlei române gr. or. din Fabricul Timișorei depunēnd tot odată la biserică nunită și un capital de 300 fl- drept fond din ale cărui venitē să se acopere spesele anuale împreunate cu celebrarea acelu parastas. Parastasul s'a oficiat și în est an cu deplină evlavie prin domnul paroch-protopresbiter Dr. Traian Puticiu, în presența generosului său fondator și a unui public numeros și distins. Predica comemorativă a domnului protopresbiter a făcut o adāncă și binefăcătoare impresiune asupra ascultătorilor credincioși; serie „Dreptatea“.

* * *

Restringerea loteriei mici. Ministrul de finanțe a redus în budgetul seu cu 300.000 fl. venitul curat după loteria mică pe anul viitoriu. Scopul final este, ca și până atunci până când instituțiunea loteriei mici se va putē sterge de tot, să se pōtă

restringe batăr patina poporului de a și încerca norocul la loteria mică. Reducerea venitului brut cu 300.000 fl. înseamnă însă reducerea sumei de 600.000 fl., pentru că statul plătesc numai 48.6 procente a câștigurilor. Patima jocului la loteria mică dar în faptă se restringe cu 600.000 fl. Planul restringerii se va executa astfel, că ministrul va dispune că în viitoriu să fie mai puține trageri de cum au fost până acum. Despre acest plan al său ministrul va face raport special dieței.

Interogatoriu. Luni au fost citați la judele investigator din Sibiu părințele Emilian Cioran din Rășinari precum și mai mulți locuitori de acolo și au fost supuși unui interogatoriu amănunțit, întrebări fiind despre o adunare, ce s'ar fi ținut astă primăvară la Rășinari, despre banii ce s'ar fi colectat la aceea adunare spre a merge la Cluș etc. Tot interogatoriul — se dice — ar culmina în preteșul, că dl notariu ar fi vorbit în adunare și ar fi îndemnat ca omenii să meargă la Cluș cu ciomege etc. — Se vede dar cât de colo, că acesta este o păcă contra notariului. Tote învinuirile aduse notariului au fost contestate din partea celor interogați cu excepția unuia dintre ei.

Cestiunea gimnasiului slovac. În ședința din 8 l. c. a conventului general evanghelic A. C., ținută sub presiul episcopului Zelenka în Budapesta, a raportat comisiunea scolară despre cestiunea gimnasiului slovac, la a cărui înființare la T.-St.-Mărtin se lucră de-a ani. Comisiunea a propus pe motivul, că nu sunt bani suficienți și că nu e lipsă de gimnasiu slovac, ca conventul să respingă concul districtului evanghelic de dincoace de Dunăre. După o discuțiune, în care a desvoltat deputatul Láng ideia, că pentru un grad mai înalt de cultură nu e necesar un gimnasiu slovac — conventul a primit propunerea comisiunii și a respins concul districtului slovac. Astfel s'a amân timer din nou, dacă nu pentru totdeauna înființarea gimnasiului slovac.

Guvernul — diarist. Din Budapesta se scrie: „Aici se vorbește serios despre un nou și interesant plan al guvernului de a combate acțiunea naționalităților nemagiare. Se plănuiesc adevă înființarea unui nou diar care să aibă unica temă: cestiunea naționalităților.

Mare va fi acest diar nu atât prin volumul său, cât prin multiplicitatea sa. E vorbă adevă să apară nu mai puțin decât 7 edițiuni. Anume o edițiune în limba franceză, alta în limba germană, magiară, română, slovacă, sârbă și boemă.

Astfel atât străinătatea cât și naționalitățile din țară tôte vor fi inundate de diare fabricate la comanda guvernului, pe banii țării cari sunt și ai noștri. Pituk Béla și Alexics et Co. se pot de nou valida

Proces de presă contra redactorului Geralt-Richard. Cu tôte oratoria esculentului șef al socialităților din camera deputaților francezi, laurés, în procesul intentat unei foi socialiste totuși curtea cu jurați a dat un verdict pozitiv, în urma căruia tribunalul a pedepsit pe redactorul Richard la un an închisore și 3000 franci pedepsă. Causa procesului este, că în colonele foi „Chambard“ s'a insultat președintele republicei franceze. Intr'un articol intitulat: „A bas Casimir“ se spune între altele: „că dînsul este un patriot, un filantrop și un republican fals. Bunicul său a făcut trafic cu interesele Franceiei. Fără patrie, fără inimă, dînsul personifică o castă a cărei avere e strînsă din suferințele muncitorilor“.

Apărătorul domnului laurés s'a folosit de ocaziune fiindcă nu putea să fie provocat la ordine ca în parlament, de a ataca și dînsul într'un mod violent pe șeful statului El a început prin a istorisi din trecutul familiei Casimir Perier, voină a dovedi că toți membri ei ar fi fost aivi în detrimentul binelui obște. Prin condamnarea acusatului jurați au recunoscut, că stima față de șeful guvernului unei republici este tot atât de necesară ca și în ori care altă monarhie. Imprejurarea, că jurați n'au voit să recunoască nici măcar motive atenuate,

dovedește că dînsii nu voesc să concedă, ca persoana șefului statului să fie tărlă în mijlocul discușiunilor politice.

La adunarea generală a reunitunii inv. rom. din districtul Sibiu, în Boița.

Onorată redacțiune!

În numerii trecuți ai diarului, ce redactați, au apărut nisce „Reflexiuni“ la decursul adunării generale a reunitunii învățătorilor români din districtul Sibiului, subscise de anonimul „Unul dintre etc. etc.“ cu nisce atribuțiuni, din care se vede, că de departe, că, sub această firmă se ascunde un lupte în piele de oie. Nu-mi este scopul să caut a me justifica față cu afirmațiunile acestui anonim, care, în tôte scrierea sa nu face mai nimic altceva, decât caută a me ponegrî și dejosî pe mine de o parte, ér de altă parte a ridica pe colegul meu Dr. V. Saftu etc.

Nu voesc să scriu nici pentru acei domni învățători, cari au fost de față la adunare, căci acestia me cunosc deajuns, din momentul, de când am păst în reunitune, și știu să-mi aprepieze lucrarea mea, bună ori rea, ceea-ce de altcum să pôte vedî și din aceea, că ei din nou și-au pus încrederea în neînsemnata mea persoană, pe lângă tôte rezistența mea, cu ocaziunea alegerii, învrau să facă unele constatări înaintea publicului cetitoriu, pe care îmi permit a le cuprinde în următoarele:

1. Cel-ce va ceti cu linisce și nepreocupat raportul publicat în acest diariu despre adunarea generală din Boița și pe urmă va ceti tot asemenea și reflexiunile anonimului corespondent, va puté constata, că acela descrie în mod obiectiv și în forma cronologică cele întimplare și nu se acată de nici o persoană, numind o cu numele și cu scopul de a o dejosî, ci din contră de a o ridica.

Este prin urmare o deosebire esențială între aceste două feluri de scrieri, căci una e pusă pe teren curat obiectiv, ér alta este pe teren fôrte subiectiv. Tendenta e vedită și după precalculările unei minți sănătoșe o astfel de modalitate de a discuta cestiuni fundamentale și decursul unei adunări cu caracter cultural educativ cum a fost cea din Boița, este lipsită de ori și ce criteriu etc.

2. În cuvântarea, ce am ținut-o eu la deschiderea adunării, nici decăt nu am voit de a stîrni ură față cu cei din alte cariere, ci a face față învătătorii să țină la demnitatea lor de învățători și să prețuiescă această carieră după valôrea ei, să tindă să-i ridice nimbul, căci se punem mâna pe inimă, dar acesta carieră a servit și servește încă și aji de obiect de batjocură. Intențiunea mea nici nu a putut fi alta, căci eu în salutarea, cu care am întimpinat pe boițeni, am propagat iubirea între învățători și tôte straturile din popor. Modul meu de a gândi în privința acesta este destul de lămurit în cartea mea intitulată: „Întrebări de educațiune și instrucțiune“ și în alte lucrări de prin programele dela scôla de fete și seminarul Andreian. Să înțelege, că smulgînd un pasagi din cuvântare, așa ar apărea Repet, că intențiunea mea nu a fost de a vătéma pe cineva.

3. Adevărat, că lucrarea mea a fost teoretică și nici că a putut să fie altfel, și recunoșce și acel corespondent că e logică fără contradicieri, deci din punct de vedere științific corectă. Nu trebuie ore să desbatem tôte lucrările omenesci mai întâiu în teorie, academice, așa dicînd și apoi lămurindu-ne astfel să pășim la executare? Dacă da, atunci ce dorește respectivul corespondent? Eu me mulțumesc cu aceea dacă lucrarea mea va fi dat

unele puncte de gândire învățătorilor adunați și dacă ea va fi stîrnit interes și și numai încâtva va fi preocupat și va preocupa gândirea unora din cei de față. Esecutarea practică va urma ea la timpul său.

4. Nu sunt de părere, ca prelegerile să se țină înaintea elevilor din motivul că: o prelegere practică ca să o treci prin tôte forma psihologică-metodică are trebuință nu de o ôră, ori de două, ci de mai multe, a doua ea presupune cunoscerea copiilor din punct de vedere al individualității lor psihice și chiar și dacă se face de învățătorul locului, nu duce la scop; acesta are să se facă în „scôla practică“ de pe lângă seminar și astădi declar eu, ca conducătoriu al acestei scôle, că să și face. Afară de aceea prelegerile ținute, nu au fost lucrate în tôte detaurile, ci numai direcțiuni și orientare în a face astfel de prelegeri.

5. Intre mine și între domnul Dr. Vas. Saftu cu privire la scopul geometriei și al istoriei există un mod de vedere diametral-opus.

Eu am în vedere scopul educativ și voesc să se pună în serviciul acestuia tôte studiile și tôte lucrarea, învățătoriu să tindă de a da educațiune prin instrucțiune. Colegul meu Dr. Vas. Saftu are în vedere scopul științific, adevă de a face din tot copilul un mic inginer, un mic orator, cum a și dis. Scopul, ce-l pun eu acestor studii nu eschide pe acelea, ci le cuprinde în sine. Viitorul va dovedi, pe a cărui parte e adevărul.

6. Este de parte de a pricepe coresp. amintit lucrarea mea, dacă crede, că ceea ce am dis eu în lucrarea mea este tot atât cât se obicnuiesc a se dice — dela „cunoscut la necunoscut ect“. Eu am înțeles acesta în mod psihologic și dînsul în mod material cu referință la spațiu. Tot așa e și cu „cercurile concentrice“.

De altcum vom mai avé ocaziune să ne lămurim în punctul acesta.

Cu aceste termin constatările mele deși aș mai avea multe de dis, și decar tot odată, că nu mai stau de vorbă cu scrieri de atare natură.

Sibiu, în 9 Nov. n. 1894

Dr. Petru Span,
prof. sem.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Țera noastră.

Descriere populară a Ardélului

de

Silvestru Moldovan.

(Urmare.)

Dela Jina nu este departe, spre apus, valea riului Sebeș, care taie dela mîdădi spre mîdănopte munții Sebeșului. Acești munți, aparținători și riului de mîdădi al Carpaților, se estind spre apus dela munții Cibinului și spre mîdănopte dela Paringu, stînd în legătură cu amîndouă aceste grupe. Trunchiul lor se află în partea de mîdădi al teritoriului ocupat de ei, unde se înaltă cele mai însemnate piscuri ale lor, cum sunt Vîrful lui Petru (2133 m.), Surianul (2061 m.) Dêlul Prigona (1513 m.) Fetița, Oașa ș. a. întindîndu-se spre mîdănopte până înspre valea Murêșului, cu numiri deosebite, după localitățile de pe la pôlele lor.

Valea cea mai însemnată din acești munți este cea a riului Sebeș, precum am amintit.

Ea se întinde între cele două adânci tăieturi, ce despica șirul Carpaților dela mîdădi, anume a Oltului la Turnul-Roșu și a Jiului, dar în abateri dela aceste și în asemănare cu riulețele Țării-Bârsei, riul ce o formeză nu-și îndreptă cursul spre mîdănoșele câmpii ale României, ci curge spre lăuntrul țării, străbătînd de-a latul munții și împreunându și apa cu

valurile line ale maiestosului nostru Murêș. Sebeșul adună în alvia sa multe riulete și pâraie din acești munți. Văile acestora, precum și valea Sebeșului, cu deosebire pe cursul său superior, ne ofere priveliști încântătoare, paisagiuri alpine de tôte frumșeț, împodobite cu păduri uriașe de brați, cu cîte de munți și stînci, când pitoresci, când bizare, cu căderi de apă murmurătoare ș. a.

Sebeșul isvorește în muntele Oașa, aproape de granița țării și se îndreptă spre mîdănopte formînd mai multe încovoături. Regiunea ne prezintă paisagiuri de munte mărșe. În stînga se înaltă uriașii acestor munți: Vîrful lui Petru și Surianul de pe a căror culme, cu deosebire de pe a celui dintăiu, ni-se deschide o largă și depărtată privire, până la Paringu, apoi la Retezat de o parte, ér de altă parte până la munții Făgărașului. La pôlele Surianului se află un frumos iezăr, ascuns în pădure de brădet, ca o mare oglindă în ramă de verdăță.

Dela Surianu spre mîdănopte-resărit, în depărtare de vre-o opt km. înspre valea Sebeșului, se află stațiunea silvană Prigona, în apropiere de piscul Prigona, o locuință singuratică în mijlocul pădurilor. Aceasta este cea dintăiu locuință omenescă de care dăm pe cursul superior al Sebeșului și afară de ea numai căile de munte, cari vin din valea Jiului, pe la Vîrful lui Petru și Surian și trec pe la valea Sebeșului în munții Cibinului, ne arată, că acest ținut muntos este călcat din când în când de picior omenesc. Odinioară însă aceasta regiune solitară, deși ceva mai departe de valea Sebeșului, a fost mai împorată ca acum. Intre Vîrful lui Petru și Aușel se află într'un loc rămășițele unui castru roman, care a fost încunjurat de valuri mari de pămînt, în formă de patrunchiu, avînd o lungime de 200 m. și lățime de 80 m. și o pîrtă, cari tôte se cunosc și acum*), ér de altă parte omenii bîtrîni de pe aceste văi spun, că în acest ținut, spre canită, s'ă țină mai de mult în fiecare an un tîrg, la care se adunau omenii de pe Sebeș, Jiuri și de pe Streiu, din țara Hațegului.

(Va urma.)

*) Dr. A. Amlacher, cercetînd aceste resturi romane, le descrie în „Jahrbuch des Siebenb. Karpathen-Vereins X. 1890“. El presupune, că acest castru a fost un castru roman transitor.

Din public. *)

Dare de sêmă.

La apelul epitropiei parohiale din Cebea (ettul Hunedorei) au intrat la adresa subscrisului pentru terminarea mărșei bisericilor de acolo următoarele sume:

Lista nr. 1, colectant Ioan Perian, paroch în Criscior, dela următorii domni: I. Perian 1 fl., P. Motora 1 fl., N. Faur 50 cr., P. Trif 50 cr., Al. Draia 1 fl., Florița Pasc 1 fl., I. Birău 1 fl., Iuliu Popp 1 fl. și Mihail Mccra 3 fl. — Suma 10 fl.

Lista nr. 2, colectant I. Jurca, par. în Cebea, dela următorii domni: Romul Coțoiu comerciant în Baia de Criș a pus gratuit sticla la tôte ferestrele ceea-ce face 72 fl., Ger. Candrea adv. 10 fl., Teodor Pop adv. 5 fl., I. Liber 5 fl., Paul Gyokits 1 fl., N. Bolboca 1 fl., Mihai Macra din Criscior 20 fl., C. Löber 10 fl., Frina Faur 10 fl., I. Câmpian 2 fl., Petru Pop 1 fl., I. Irimie 1 fl., G. Secărian 1 fl., Nistor Fugăta 1 fl. — Suma 120 fl.

Lista nr. 3, colectant Dr. P. Opriș, prof. în Brad, dela următorii domni: Vasiliu Damian protopr. 5 fl., I. Rusu 3 fl., G. Părau dir. gimn. 1 fl., P. Rimboș 1 fl., St. Albu prof. 3 fl., Dr. I. Radu prof. 2 fl., C. Costin prof. 1 fl., I. German inv. 1 fl., I. Anghel 1 fl., Maria Obédău 5 fl. — Suma 23 flor.

Lista nr. 7, colectant Aug. Onitiu not. în Mihaleni dela următorii domni: Aug. Onitiu 1 fl., N. Bedea 1 fl., S. Bibartin 20 cr., St. Hărăguș 50 cr. și Solomon Leech 1 fl. — Suma 3 fl. 70 cr.

Lista nr. 34, colectant Nic. Joldea inv. în Hălmagiu dela următorii domni: N.

*) Pentru cele publicate în rubrica acesta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Joldea 1 fl., N. Cătana 50 cr., N. Rob 50 cr.
D-na Balta 30 cr., M. Vidu 1 fl., Sibinea
Coldo 20 cr. Ars. Borza 1 fl., P. Costina
50 cr., Maria Julia 2 fl., P. Ciunga 50 cr.,
Victor Cătana 1 fl., Mihalovici 50 cr., Sol.
Crainic 50 cr., P. Mager 50 cr., I. Costina
50 cr., N. Bota 20 cr., T. Mitia 50 cr., V.
Bulz 50 cr., Ars. Florea 50 cr., G. Paicuța
50 cr., Florea Bănicu 20 cr., Il. Sirca 30
cr., I. Șerban 20 cr. — Suma 13 fl. 40 cr.

Lista nr. 60 calectant Sebast. Olariu
ppresb. în Făget, dela următorii domni: S.
Olariu 2 fl., D. Tătar 1 fl. Inocențiu Bogdan
1 fl., D. Feneș 1 fl., și G. Popovici 1 fl. —
Suma 6 fl. (Va urma.)

Nr. 364

[228] 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea vacantei paro-
chii gr. or. de a II-a clasă din Ger-
nesig cu filiile Sânger, Curti-
faia și Saromberc, în tractul pro-

topresbital al Mures Osorheiului: se
escrie prin această concurs cu termin
de 30 zile dela prima publicare în
„Telegraful Român“.

Emolumentele înpreunate cu acest
post de paroch sunt cele stabilite în
ședința sinodului acestei parochii la 6
August a. c. caridau un venit anual de
657 fl. 10 cr. v. a.

Informațiuni detaiate despre această
parochie se pot lua la fața locului și
la subsemnatul protopresbiterat.

Competenții și vor trimite cere-
rile lor concursuale instruite în re-
gulă la sub semnatul oficiu protopres
bital.

Mureș-Oșorhei, 18 Sept. 1894.

Oficiul protopresbital gr. or. al M-
Oșorheiului.

Nicolau Maneguț,
protopresbiter.

Nr. 384

[229] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei gr. or.
vacante de cl. a III din Sângeorgiul
de munte (Erdő sângeorgiu) în tractul
protopresbital al Mureș-Oșorheiului
se scrie prin această concurs cu termin
de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele înpreunate cu acest
post de paroch pelângă locuința bună
în casa parochială, provădută cu su-
praedificatele necesarii dau un venit
anual de 517 fl. v. a.

Informațiuni mai detaiate asupra
acestei parochii se pot lua la fața lo-
cului, ori la subsemnatul protopresbiter.

Cererile concursuali, instruite în
regulă, se adreseze subsemnatului
oficiu protopresbital.

Mureș-Oșorhei, 10 Octobrie, 1894.

Oficiul protopresbital gr. or. al Mu-
reș-Oșorheiului.

Nicolau Maneguțiu,
protopresbiter.

Nr. 207

[225] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunei vacante
de paroch în comuna Beriu, protopres-
biteratul Oreștiei, de clasa III-a cu
venit anual de 418 fl. v. a. se scrie
concurs cu termin de 30 zile dela
prima publicare în „Tel. Român“.

Doritorii de a reflecta la această
parochie vor avé a-și asterne docu-
mente necesare instruite conform le-
gilor în vigore la su scrisul oficiu pro-
topresbital al Oreștiei în termenul
susindicat.

Oreștie, 1 Septembre, 1894.

Oficiul prot. gr. or. al Oreștiei în con-
țelegere cu comitetul parochial res-
pectiv.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

AVIS.

In librăria tipografiei archidiececane se află de vîndare următoarele cărți:

[169] 4

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu
și nou, nelegată fl. 10, legat fl. 15.—
Chiriadromion (Cazanie), nelegat
fl. 10, legat „ 12.—
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin „ 18.—
Otoich mare, neleg. fl. 17, leg. „ 20.—
Otoich mic, neleg. fl.—60 cr. leg. „ 75.—
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60,
legat „ 75.—
Proscomidia altariului „ 25.—
Penticostariu neleg. fl. 8, leg. „ 10 —
Rânduiala la sfințirea bisericilor „ 2.50
Tridion cu Strajnic neleg fl. 20,
legat „ 25.—

II. Cărți scolare.

Abcdar, de Zacharia Boiu nel.
cr. 20 leg. „ 24.—
Abcdar, de Ioan Popescu nel. cr. 20
legat „ 25.—
Abcdar, de Silvestru Moldovan ne-
legat cr. 20 leg. „ 25.—
Abcdar magiar-român, de N. Put-
noky leg. „ 20.—
Aritmetica, de P. Dima „ 32.—
Abcdar, de Dogariu & Dariu I. =
30 cr., II. = 20 cr., III. =
35 cr., IV. = „ 45.—
Aritmetica după Lurz „ 20.—
Aritmetica de Vlaicu I. = 20 cr.
II. = 25 cr. III. = „ 35.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. I.
ediție nouă, nel. cr. 30 leg. „ 40.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. II.
nel. cr. 25 leg. „ 30.—
Carte de cetire de Ioan Popescu
legată „ 70.—
Catechism de M. Toma „ 30.—
Catechism bogat „ 50.—
Cărtică de rugăciuni pentru copii
leg. frumos ed. nouă „ 15.—
Comput de Ioan Popescu „ 120
Compendiu de Pedagogie de I.
Popescu ed. nouă „ 2.—
Compendiu de drept canonic edi-
ție nouă „ 3.—
Conducător la Abcdar de I. Po-
pescu „ 10.—
Culegere de cântece naționale „ 25.—
Carte de cetire magiară de Crișan
și Putnoky partea I. = 70 II. „ 1.—
Carte de cântări bisericesci pentru
copii „ 12.—
Curs de limba magiară de Molnár
I. II. III. „ 20.—
Constituția patriei de Ioan Popo-
viciu leg. „ 20.—
Chemia elementară de Vlaicu „ 80.—
Chemia anorganică de Filipescu „ 80.—
Drepturile și datorințele civile „ 20.—
Elemente de Geografia de Zacha-
ria Boiu „ 30.—
Elemente de Istoria patriotică de
Z. Boiu „ 30.—
Elemente de Istoria nat. și Fisica
de Z. Boiu „ 30.—
Elemente de Fisică de I. Dariu „ 30.—
Fisica de Făgărașan „ 40.—
Gramatica română de Mihailan cl.
II. = 10 cr. III. = 16 IV. = „ 24.—
Geografia pentru scól. populare de
I. Dariu leg. „ 35.—
Geografia pentru scól. populare
de Moldovan & Făgărașan „ 30.—

Geografia pentru scótele medii de
Moldovan & Făgărașan I. fl. 120
Geografia pentru scól. medii de
Moldovan & Făgărașan II. „ 50.—
Geografia pentru scótele medii de
Făgărașan & Bărsan II. „ 1.—
Gramatica română de I. Dariu „ 25.—
Gramatica limbii magiare de Cri-
șan & Putnoky „ 1.—
Istoria biblică pentru scól. populare „ 30.—
Istoria biblică pentru scótele medii „ 55.—
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II. „ 3.—
Isagogia de Dr. Ilarion Pușcariu „ 1.50
Istoria bisericăscă ptru scól. pop. „ 35.—
Istoria bisericăscă pentru scótele
medii I. II. „ 1.—
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop. „ 25.—
Istoria Ungariei de S. Moldovan „ 26.—
Istoria Ungariei pentru scótele
secundare de V. Goldiș „ 80.—
Istoria universală pentru scótele
secundare de V. Goldiș „ 1.—
Istoria naturală de Dr. D. P. Bar-
cian I. = 50 II. = „ 60.—
Istoria literaturii române de La-
zariciu „ 1.—
Legendar român de V. Petri „ 50.—
Legendar magiar român de N.
Putnoky „ 30.—
Limba maternă de Dr. Ilarion
Pușcariu, ed. nouă „ 40.—
Mărturisirea ortodoxă „ 120.—
Pastorala veche „ 1.—
Pastorala nouă „ 150.—
Pomăritul de D. Comșa „ 1.—
Principii din Pedagogie de dr. Il.
Pușcariu „ 1.—
Psihologia empirică de I. Po-
pescu „ 2.—
Teologia dogmatică „ 1.—
Teologia morală „ 150.—
Toldy, Narațiune poetică de Cri-
șan & Putnoky „ 70.—

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N.
Popea fl. 250
Istoria biser. politico-naționale „ 1.—
Enchiridion sau carte manulă de
canon „ 4.—
Invățătorul și poporul de Marie-
nescu „ 50.—
Polemia contra Heliad „ 50.—
Calendaru pe anul 1895 „ 30.—
Serisori apologetice „ 50.—
Sunete și resunete de Z. Boiu „ 50.—
Scrierea sf. Ioan gură de aur „ 50.—
Vocabular român german „ 70.—
Anghira creștină (cuvântări) fu-
nebrale de T. V. Gheaja „ 150.—
Aneecdote și glume de T. V. Gheaja „ 65.—
Antologie română de Manliu „ 175.—
Cel mai mare bine din lume de
Făgărașan „ 20.—
Cine ce face lui își face, comedie
întrun act pentru tinerimea
scolară „ 10.—
Codicele de Mateiu Voilean „ 80.—
Colinde de A. Marienescu „ 110.—
Compas românesc de P. Petrescu „ 50.—
Cuvântări funebreale de Z. Boiu „ 150.—
Crestomația română de I. Manliu „ 175.—
Date istorice de I. C. Pușcariu „ 2.—
Descăntece populare de Marian „ 2.—
Documente pentru limbă și istorie
de Dr. Il. Pușcariu „ 250.—

Doine și strigături de St. Mantean fl. 12
Foi comemorative la serbarea 12/24
Maiu 1892 a lui G. Bariș „ 80.—
În memoria lui G. Bariș peosii
de G. Jeandrea „ 20.—
Întrebări de educațiune și instruc-
țiune studii pedagogice de
Dr. P. Span „ 1.—
La Alma povesti de Constanța
de Dunca Schiau „ 50.—
Lecciconul comunelor bisericesci
din archidieceasă de Dr. Re-
mus Roșca „ 1.—
Noul atac asupra scótelor noastre „ 25.—
Manual de drept cambial de I.
Socaciu „ 2.—
Pace vonă de H. Drumond tradusă
de D. Făgărașan „ 20.—
Primatul papal și infalibilitatea
papei de I. Broju „ 25.—
Poesii de Andreiu Murășan „ 150.—
Poetica română de I. Manliu „ 175.—
Povesci ardelenesci din gura po-
porului de I. P. Reteganul
I—V „ 125.—
Povestiri alese și întocmite de
P. Petrescu „ 75.—
Retorica și stilistica de I. Manliu „ 2.—
S'a dus în țără novelă originală
de Il. Chendi „ 15.—
Studiu diu economia națională de
P. Petrescu „ 40.—
Satul cu comorile novelă de P.
Petrescu „ 45.—
Stupăritul de C. Dimian „ 80.—
Vechia metropolie de N. Popea „ 150.—
Protocolle sinodale dela 1864—
1893 tôte laolaltă „ 19.—
Protocolle congresuale dela 1868—
1891 tôte laolaltă „ 760.—
Statut organic „ 25.—
Regulament pentru parochii „ 10.—
Regulament pentru organizarea,
provisorie a învățământului „ 10.—
Regulament pentru procedura ma-
trimonială „ 20.—
Regulament pentru seminarul pe-
dagogico-teologic Andreian „ 10.—
Regulament pentru afaceri interne
congresuale „ 20.—

IV. Tipărituri.

Budget cōla „ 03
Catalog de clasă cōla „ 02
Catalog de clasă broș. din 10 cōle „ 30
Catalog de clasă broș. din 15 cōle „ 45
Catalog de clasă broș. din 20 cōle „ 55
Carte de evidență cōla „ 03
Carte de evidență leg. din 30 cōle „ 180
Carte de evidență leg. din 40 cōle „ 210
Chronica scolară leg. „ 150
Consemnarea prunilor obligați a
cerceta scōla cōla „ 02
Conspecte protopopesci, pentru
noucun. „ 05
Conspect despre comunele matre
și filie cōla „ 03
Conspect despre visitarea scōle-
lor cōla „ 03
Conspecte de catechisația cōla „ 03
Conspecte scolare inv. (date sta-
tistice cōla „ 06
Conspecte prot. I. II. III cōla „ 06
Conspecte de absenții săptămă-
nale și lunare cōla „ 02

Contul capitalelor active cōla „ 03
Estrase din protocolul botezaților,
cununaților și morților esempl. „ 01
Materica scolară cōla cr. 2 legată
din 50 cōle „ 150
Inventare pentru averea bisericilor „ 10
Jurnal de casă cōla „ 03
Jurnal de casă leg. 25 coli „ 165
Jurnal de casă leg. 30 coli „ 180
Obligațiuni ptru biserici esempl. „ 01
Protocolul bunei învoiri cōla „ 06
Protocolul bunei învoiri leg. din
50 cōle „ 4.—
Protocolul parochial cōla „ 06
Protocol parochial leg. din 50 cōle „ 450
Protocolul botezaților cōla „ 06
Protocolul botezaților I. din 50 c. „ 450
Protocolul cununaților cōla „ 06
Protocolul cununaților I. din 50 c. „ 450
Protocolul morților cōla „ 06
Protocolul morților leg. din 50 c. „ 450
Protocol de esibite cōla „ 03
Protocol de esibite I. din 30 cōle „ 180
Protocol de esibite I. din 50 cōle „ 250
Prot. de clasificățiune cōla „ 02
Prot. de clasificățiune I. din 50 c. „ 150
Specificațiuni pentru noua cunu-
nați cōla „ 05
Testimonii scolare esempl. „ 02
Testimonii de religie „ 02

V. Icōne.

Icōna înmormentării domnului pe
pânză „ 250
Icōna înmormentării domnului pe
hârtie „ 50
Icōna celor trei Ierarhii pe hârtie „ 30
Icōna Evangeliștilor pe hârtie „ 50
Portret Șaguna „ 1.—
Portret Gozdu „ 1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris a 1 cr. 100 „ 70
Libele de comput a 1 cr. 100 „ 70
Libele de dictando a 1 cr. 100 „ 70
Caete de dictando din 6 foi 4 cr.
dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu
8 cr. din 16 foi cu 12 cr.
din 20 de foi cu „ 15
Glasuri (tocuri de pene) și de ce-
ruse rotunde și cuadrate a 4,
5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și „ 45
Tocuri (cōde) de pene condeiu dela
40 cr. suta până la 50 cr.
bucata.
Hârtie fină de scris de cancelarie
și concept a 6, 7, 8, și 10 fl.
miia de cōle.
Ceruse a 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bu-
cata și suta a 80 cr. 1 fl. 120
180 2 și 7 fl.
Pene de scris dela 50 cr. până
1 fl. 20 cutie constătătoare din
144 bucăți.
Tablize de petră bucata 7, 10, 12
14 și 15 cu bucata
Tot felul de hârtie de epistole
cu prețuri forte moderate.
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata.
Trăisti de scōlă pentru copii, chi-
puri pentru copii, Circete, Văp-
sele și pensele, Hârtie sugativă.
Calemare, Liniale, hârtie pentru ste-
lagiu, Albume, Blocuri, Tinte
de desam; totfelul de negrăle,
tôte acestea cu prețuri forte
moderate.